

DZIENNIK OSTROWSKI

JEDYNE PISMO CODZIENNE W POŁUDNIOWEJ WIEIKOPOLSCIE

Rok 4

Ostrów (Wlkp.), sobota, dnia 16 maja 1936 r.

Nr. 115

Dymisja gabinetu p. Kościółkowskiego Szefem nowego rządu gen. Sławoj-Składkowski

Warszawa (Tel. wł.) Dzisiaj o godz. 5 popoł. zebrała się pod przewodnictwem p. premiera Kościółkowskiego Rada Ministrów. Rada trwała około 10 minut. Na Radzie zapadła decyzja złożenia na ręce P. Prezydenta dymisji całego gabinetu. O godz. 5,15 p. premier Kościółkowski udał się na Zamek, gdzie złożył na ręce P. Prezydenta dymisję rządu.

P. Prezydent dymisję przyjął i powierzył misję utworzenia nowego gabinetu dotychczasowemu wiceministrowi spraw wojskowych, gen. Sławoj-Składkowskiemu.

Warszawa (Tel. wł.) Wiadomość o dymisji gabinetu p. Kościółkowskiego, jakkolwiek pogłoski o bliskim przesileniu rządowym krążyły od dawna, wywarła w kołach politycznych duże wrażenie.

Niemniejsze wrażenie wywarła decyzja P. Prezydenta powierzenia misji utworzenia nowego rządu wiceministrowi gen. Sławoj-Składkowskiemu, ponieważ w rozmaitych kombinacjach na temat przyszłego gabinetu padały rozmaite nazwiska, ale nie nazwisko gen. Sławoj-Składkowskiego.

Nowy szef rządu należał do grona najbliższych współpracowników Marszałka Piłsudskiego i był przez szereg lat ministrem spraw wewnętrznych, następnie zaś kierował administracją armji, jako wiceminister spraw wojskowych.

Lista nowego gabinetu zatwierdzona przez P. Prezydenta R. P.

Warszawa (Tel. wł.) Około godz. 19,30 desygnowany na premiera gen. Sławoj-Składkowski udał się na Zamek i przedstawił P. Prezydentowi listę nowego gabinetu:

premier i minister spraw wewnętrznych gen. Felicjan Sławoj-Składkowski, dotychczasowy wiceminister spraw wojskowych;
wicepremier i minister skarbu inż. Eugenjusz Kwiatkowski;
minister spraw zagranicznych Jozef Beck;
minister opieki społecznej Marjan Zyndram-Kościółkowski, dotychczasowy premier;
minister sprawiedliwości prokurator Witold Grabowski;
minister przemysłu i handlu Antoni Roman, mianowany niedawno wiceministrem spraw zagranicznych;
minister spraw wojskowych gen. Tadeusz Kasprzycki;
minister rolnictwa i reform rolnych Juljusz Poniatowski;
minister oświaty prof. dr. Wojciech Świątosławski;
minister komunikacji Juljusz Urych;
minister poczty i telegrafów inż. Kaliński.

Listę tę P. Prezydent zatwierdził. Zaprzysiężenie nowego gabinetu nastąpi dziś rano.

Tak więc — jak wynika z przytoczonej listy — w składzie rządu nastąpiły zmiany tylko w obsadzie 5 tek: premiera, ministra opieki społecznej, spraw wewnętrznych, sprawiedliwości oraz przemysłu i handlu.

Nowy szef rządu

Dr. Felicjan Sławoj-Składkowski urodził się 9 czerwca 1885 r. w Gąbinie, woj. warszawskim. Ukończył gimnazjum filologiczne w Kielcach oraz wydział medycyny uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Od roku 1905 należy do organizacji niepodległościowych i bojowych, bierze czynny udział w dniu 13 lutego 1905 r. w zbrojnej manifestacji na pl. Grzybowskiem w Warszawie, w czasie której zostaje aresztowany i oddany pod sąd. Po zwolnieniu z więzienia bierze żywy udział w pracach organizacji niepodległościowych ziem kieleckiej i radomskiej. W roku 1914 wstąpił do Legionów Polskich, z którymi przebył całą kampanję bojową, jako lekarz baonowy, a następnie jako lekarz pułkowy w 1 i 5 pułku piechoty legionowej. Dnia 21 lipca 1917 roku zostaje z rozkazu gen. von Beselera internowany w Benjaminowie, gdzie przebywał z górą rok. Po zwolnieniu z Benjaminowa przeprowadza rozbrojenie Niemców na terenie Zagłębia Dąbrowskiego, następnie przez szereg miesięcy pełni funkcję dowódcy okręgu wojskowego w Dąbrowie Górniczej. W roku 1918 wstąpił do wojska polskiego w stopniu kapitana - lekarza. W lutym 1919 r. mianowany zostaje majorem, w maju tego roku podpułkownikiem, a w maju 1920 r. pułkownikiem. W r. 1923 wyjechał do Paryża, gdzie ukończył roczny kurs wyższej szkoły wojennej. Po powrocie z Paryża w 1924 roku mianowany został generałem brygady i zajmuje szereg wyższych stanowisk w służbie wojskowo-sanitarnej. W kwietniu 1924 roku został mianowany szefem departamentu sanitarnego M. S. Wojsk., skąd w maju 1926 r. powołany został na stanowisko komisarza rządu m. stoł. Warszawy, a dnia 2 października tegoż roku mianowany zostaje ministrem spraw wewnętrznych. Na stanowisku ministra spraw wewnętrznych pozostaje od 2 października 1935 r.

r. do 7 grudnia 1929 r. i od dn. 3 czerwca 1930 r. do dnia 22 czerwca 1931 r.

W sierpniu 1931 r. został mianowany drugim wiceministrem spraw wojskowych i na stanowisku tem pozostawał do chwili obecnej. W roku 1935 zostaje wybrany posłem na Sejm z okręgu kaliskiego.

Dr. Sławoj-Składkowski posiada odznaczenia: Virtuti Militari, 4-krotny Krzyż Walecznych, Złoty Krzyż Zasługi i szereg odznaczeń zagranicznych.

Ogłosił szereg prac drukiem. Do najbardziej znanych należą: „Moja służba w 1-ej brygadzie”, „Benjaminów”, „Strzępy meldunków”.

Wicepremier i minister skarbu inż. Eugenjusz Kwiatkowski

Nowy minister sprawiedliwości

Nowy minister sprawiedliwości Witold Grabowski urodził się 19 marca 1898 r. na Kaukazie. Szkołę średnią ukończył z odznaczeniem w Rostowie n/Donem. Następnie wstąpił na uniwersytet, gdzie przez 2 lata studiował medycynę, poczem wstąpił na wydział prawny. Roczne studia na wydziale prawnym przerywa wojna. Witold Grabowski zgłasza się jako ochotnik do formacji wschodniego wojska polskiego gen. Żeligowskiego, bierze udział w walkach 4-ej dywizji i w 14 pułku ułanów jazłowieckich. Po odbyciu kampanji przechodzi do zarządu cywilnego ziem wschodnich, gdzie obejmuje stanowisko referenta zarządu okręgu mińskiego. W r. 1920 zgłasza się ponownie do wojska jako ochotnik. Jako podoficer w 216 pułku art. polowej bierze udział w walkach, zakończonych zdobyciem Wilna. Wychodzi z wojska jako podporucznik rezerwy. Po wojnie pracuje w delegaturze rządu R. P. w Litwie Środkowej, poczem przechodzi na służbę w okręgowej I.K.P. w Wilnie. Równocześnie wznawia przerwane przez wojnę studia prawnicze i uzyskuje w roku 1922 dyplom z ukończenia wydziału prawnego na uniwersytecie w Wilnie. Po ukończeniu studjów uniwersyteckich odbywa aplikację sądową w Wilnie. W r. 1926 zostaje mianowany p. o. podprokuratora sądu okr. w Warszawie. W r. 1927 mianowany zostaje podprokuratorem sądu okr. w Piotrkowie, a w r. 1928 — wiceprokuratorem sądu okr. w Warszawie. W latach 1928 — 1930 występuje jako prokurator w szeregu głośnych procesów, m. in. w procesie przywódców Centrolewu. W r. 1930 zostaje mianowany prokuratorem sądu apelacyjnego w Warszawie.

Ustupający premier M. Zyndram-Kościółkowski mianowany ministrem Opieki Społecznej

Kto ma płacić za szkody wyrządzone przez demonstracje uliczne?

Miesiąc temu dyskutował Sejm konieczność zniesienia pruskiej ustawy z dnia 11 marca 1850 r. o zobowiązaniu gmin do odszkodowania strat, powstałych przy zbiegowiskach ulicznych. Nie przypuszczali wówczas nasi ustawodawcy, że tak szybko odezwe się skutki zniesienia ustawy w życiu codziennym naszej dzielnicy. Jak wiadomo, ustawa sama obowiązywała wyłącznie na obszarach byłej dzielnicy pruskiej t. j. w województwie poznańskim, pomorskim i śląskim: dzielnice dalsze państwa naszego jej nie znały.

Historycznie miała ustawa swoje uzasadnienie w tem, że gdy powstawała w r. 1850, czynnik odpowiedzialny za spokój w państwie — a więc policja — podlegał naogół władzom komunalnym, z czasem ze względu politycznych jak np. w Poznaniu, przechodząc pod zarząd państwowy. Ogólnie jednak pozostawała policja komunalna tak, że ustawa obowiązywała w Prusach cały czas, przetrwała wojnę i dopiero zniesiona została, o czem poniżej pisać będę — w r. 1920 24.

U nas w Polsce, a priori zmieniły się zasadniczo warunki. Władza policyjna przeszła z cza sem bez wyjątku w ręce państwowe, a więc w większych miastach na starostwa grodzkie, w powiatach zaś na starostwa powiatowych tak, że władze gminne nie posiadają już żadnego prawa ingerencji w sprawach utrzymania i zabezpieczenia bezpieczeństwa oraz porządku publicznego; tamsamem nie mają więc żadnych środków, koniecznych do stłumienia zbiegowisk publicznych.

W tych warunkach zrozumiałe było dążenie władz komunalnych naszych zachodnich dzielnic do zniesienia nieaktualnej ustawy pruskiej tembardziej że obciążała ona gminy skutkami zbiegowisk, rozruchów, nakładając na nie obowiązek odszkodowania. Obowiązek ten był z natury rzeczy uciążliwy, ale wobec obowiązku władz komunalnych dbania o spokój — logiczny i naturalny. Przypominam tylko skutki awantur noworocznych w Poznaniu przed kilku laty. A przecież były one jeszcze dotkliwsze w wypadkach, gdy sądy nakładały na gminy obowiązek płacenia uciążliwych rent spowodu uszkodzeń ciała lub nawet wypadków śmiertelnych. Można więc rozumieć, jak już zaznaczyłem — dążenie komun do zwolnienia się w nowych warunkach od skutków ustawy. Wiceprezydent m. Grudziądzki poseł Michałowski był racjonalnym tłumaczem słusznych uchwał władz komunalnych, przeprowadzając je w Sejmie i gminy naszych dzielnic zachodnich zostały zwolnione od uciążliwego obowiązku.

Fakt ten atoli zdaniem mojem nie rozwiązuje sprawy samej jako takiej, bo tylko jednostronnie zwalnia władze komunalne od uciążliwego, a w rzeczy samej nieistotnego obowiązku. Pozostawia on natomiast vacuum — próżnię, w stosunku do obywatela. Dotychczas miał on prawo żądania odszkodowania za wybite szyby, kradzież towaru ze sklepu, rany przypadkowo odniesione itp. Dziś został prawa tego w praktyce pozbawiony, bo władza komunalna została zwolniona od obowiązku wynagradzania powstałych szkód, a na władzy państwowej obowiązek taki nie spoczywa. Jest to próżnia, zdaniem mojem krzywdząca obywatela. Z chwilą bowiem, gdy Państwo przejęło na siebie obowiązek dbania o spokój obywatela, o ochronę jego mienia oraz przejęło obowiązek przeciwdziałania zbiegowiskom itp., na niem spoczywa obowiązek naprawy powstałych szkód. Logikę tych zmienionych faktów uznano np. w Niemczech, gdzie, jak już wspominałem, z chwilą przejścia władzy policyjnej przez organa państwowe, zmieniono ustawę w tym duchu, że odpowiedzialność przechodzi z władz komunalnych na poszczególne kraje, a więc na władze państwowe.

To też zdaniem mojem słusznie zupełnie na to vacuum zwrócił uwagę referent ustawy w Senacie p. senator Głowacki z Poznania, wywodząc, że wydatek się koniecznym, by wobec tego, że szkody mogą być dotkliwe, a poszkodowany obywatel z reguły nie ponosi żadnej winy, rząd sprawę uregulował jednolitą ustawą, która przewidywała odpowiedzialność Skarbu Państwa, jako tego czynnika, który dziś przez swą władzę państwową ponosi pełnię odpowiedzialności za spokój i bezpieczeństwo w kraju.

Tyle postulat senatora Głowackiego. Inicjatywę jego podtrzymał winno w pierwszej linii kupiectwo i przez swe organizacje, a więc Związki Tow. Kupieckich oraz Naczelną Radę Zrzeszeń Kupaństwa poprzez oraz w odpowiedni sposób wyzyskać, by myśl senatora Głowackiego jako słuszna i logiczna znalazła w ciałach ustawodawczych i radzie zrozumienie i praktyczne przeprowadzenie.

Bolesne wypadki w Krakowie, Lwowie, Czajstochowie, a ostatnio przykre w Poznaniu i Inowrocławiu, czynią zagadnienie powyższe nietylko aktualnym, ale wręcz palącym.

Adam Poszwiński

Aktualne zdjęcia ze świata

Leon Blum, wódz francuskich socjalistów, w którym ogół widzi szefa przyszłego rządu francuskiego — prowadzi już rozmowy z parlamentarzystami, zbliżonych do socjalizmu kierunków.

Depesze nasze donosiły o krwawych walkach ulicznych w Salonikach między strajkującymi robotnikami a żandarmem. W czasie tych walk 12 osób straciło życie a przeszło 60 odniosło rany. Zdjęcie przedstawia moment oczyszczenia ulicy z demonstrantów przez konną policję z pomocą wojska.

Groteskowa sytuacja we Francji

PARYŻ, 15. V. — Od dnia 3. maja sytuacja wewnętrzna Francji wygląda w sposób nieco groteskowy. Gabinet, sprawujący funkcje, uważany jest właściwie przez wszystkich za rząd nie posiadający już mandatu społeczeństwa i przywódcą nowej najsilniejszej grupy w Izbie deputowanych. Blum gra obok obecnego premiera Sarraut rolę jak gdyby nieoficjalnego szefa rządu.

Poza audjencją u prezydenta republiki i poza konferencjami z premierem Sarraut, p. Blum przeprowadza konferencje z poszczególnymi ministrami obecnego gabinetu, dyskutuje o sytuacji międzynarodowej z min. Paul-Boncurem, wyjeżdżającym jako

delegat Francji do Genewy, przyjmuje ambasadorów francuskich, akredytowanych z granicą, a nawet gubernatorów poszczególnych kolonij. Ta zagmatwana sytuacja odbija się przedewszystkiem na aktywności w polityce zagranicznej.

Anglja uznaje dalej suwerenność Abisynji

London, 15. V. — Wczoraj w Izbie gmin zwrócono do rządu różne zapytania w sprawie stanowiska W. Brytanji w sprawie Abisynji. Z powodu nieobecności Baldwin'a i Edena odpowiedzi udzielał min. sir. John Simon. M. in. Fletcher z Labour Party pytał, czy rząd brytyjski uważa Abisynję nadal za państwo całkowicie niepodległe i czy uważa Haile Selassie nadal za cesarza Abisynji.

Simon odpowiedział: rząd brytyjski dotychczas uznaje państwo abisyńskie z tem,

że znaczna część tego cesarstwa znajduje się pod okupacją wojskową włoską. Taksamo rząd brytyjski jest zdania, że rezygnacja Negusa z kierownictwa prac państwowych nie oznacza jego abdykacji ani też nie uniemożliwia, aby Negus nadal był uznawany za głowę suwerennego państwa.

Zwraca również uwagę, że w Izbie lordów pod naciskiem rządu lord Ponsonby wycofał rezolucję, nawołującą rząd do sankcyj antywłoskich.

PÓŁ MILJONA ŻOŁNIERZY W CIĄGU 10 MIESIĘCY PRZEWIEZLI WŁOSI PRZEZ KANAŁ SUESKI

PORT SAID, 15. V. — Według danych T-wa kanału suezkiego Włochy przewiozły przez kanał za czas od 25. czerwca 1935 r. do 25. kwietnia 1936 r. w kierunku ku Erytrei — 513,591 ludzi, 29,508 koni i mułów, 2,700 wielbłądów, 268 samolotów, 4,598 samochodów ciężarowych, 19,367 ton podwozi samochod. i karoseryj, 11,330 ton rozmaitych maszyn i części maszyn., 254,932 ton broni 7,483 ton pocisków ciężk. kalibru, 2,909 ton

materiałów wybuchowych, 39,655 ton węgla, 58,640 ton paszy i t. d. Wszystko to na 686 statkach.

W kierunku z Erytrei przeszło kanał 562 statków z 142,781 ludźmi. Ogółem Włochy zapłaciły T-wu kanału suezkiego 2,360,580 funt. Powyższe liczby obejmują tylko to, co przewożono na statkach włoskich. (PAT).

DWA NIEZNANE CZYNNIKI armja i polityka zagraniczna

Generalny Insp. Sił Zbrojnych gen. Rydz-Śmigły

Min. spraw zagranicznych Józef Beck

PARYŻ, 15. V. — Na łamach paryskiego „Journal“ ukazał się artykuł, omawiający sytuację polityczną i gospodarczą Polski. Na wstępie artykuł stwierdza, że w kształtowaniu się współczesnej polityki międzynarodowej pozycja Polski na wschodzie Europy posiada znaczenie co najmniej tak duże, jak na zachodzie rozwój stosunków angielsko-włoskich lub włosko-naddunajskich. Zanalizowawszy dwie przeciwnie tendencje, charakteryzujące — zdaniem pisma — polskie programy gospodarcze, a

mianowicie stosowanie restrykcji finansowych i deflacji oraz politykę intensywnego podnoszenia wytwórczości, „Journal“ podkreśla dominującą, jego zdaniem, okoliczność, a mianowicie, że przyrost ludności w Polsce wynosi rocznie 500,000 ludzi. Autor wskazuje na fakt, że niezależnie od różnych programów dwa czynniki pozostają w Polsce niezmiennie: armja, dowodzona przez gen. Rydza-Śmigłego oraz polska polityka zagraniczna.

BURZE

KATOWICE, 15. V. — Nad powiatem lublinieckim przeszła silna burza, połączona z gradem, która wyrządziła znaczne szkody w rolnictwie i ogrodnictwie. Grad wielkości nieomal kurzego jaja zniszczył zupełnie plony na polach i ogrodach. Szczególnie silnie dała się we znaki burza budynkom śląskich zakładów psychiatrycznych, w których grad powybił 530 szyb z okien. O sile burzy świadczy fakt, że z wielu domów wichur porozrywał dachy. Wskutek burzy gradowej zginęło wiele ptactwa. Najbardziej ucierpiał miasto Lubliniec i przyległe miejscowości.

NOWY SĄCZ, 15. V. — Nad powiatem nowosądeckim przeszła wczoraj gwałtowna burza. Od uderzeń pioruna powstał szereg pożarów. W Barcicach koło Starego Sącza piorun uderzył w dom niejakiego Nowaka, rażąc troje dzieci i zabijając siostrę Nowaka, przybyłą w odwiedziny.

ROZGRYWKI O PUHAR DAVISA

Polska — Austryja 1 : 1

WIEN, 15. V. — W piątek popołudniu na kortach tenisowych Wiednia rozpoczął się mecz tenisowy Polska — Austryja o puchar Davisa w drugiej rundzie.

Po krótkiej przerwie rozpoczął się drugi mecz Tłoczyński — Baworowski. Zwyciężył stosunkowo łatwo tenisista austriacki w stosunku 6:4, 6:4, 6:4.

Niemcy — Węgry 2 : 0

Czechosłowacja — Jugosławja 1 : 1

Belgja — Norwegja 3 : 1

Szwajcjarja — Danja 2 : 0

Irlandja — Szwecja 2 : 1

Nowy rekord Amy Mollison

London, 15. V. Lotniczka Amy Mollison wylądowała na lotnisku w Croydon o godzinie 13,37, przelatując trasę z Kapsztatu do Londynu w 4 dni 16 godzin i 18 minut i bijąc rekord ustanowiony przez lotnika Tommy Rose o jeden dzień, 14 godzin i 39 minut. Droge z Londynu do Kapsztatu i z powrotem lotniczka przebyła w 7 dni, 22 godziny i 43 min., co stanowi nowy rekord.

ZDERZENIE 2 SAMOLOTÓW

MARIGNAN, 15. V. — W pobliżu miasta zderzyły się dwa samoloty. Jeden z pilotów poniósł śmierć, drugi zdołał się uratować przy pomocy spadochronu.

Trochę pogody, trochę deszczu

(Komunikat P. S. M.)

Komunikat meteorologiczny z dnia 15 bm. Stan pogody w Polsce dziś o godz. 14-tej w całym kraju było naogół dość pogodnie, jedynie miejscami przeplatał przelotny deszcz po chłodnej noc. Temperatura w ciągu dnia wzrosła i o godz. 14-tej wynosiła: 5 stopnie na Hali Gąsienicowej 10 w Gdyni 12 w Białymstoku 13 w Wilnie i Suwałkach 14 w Bydgoszczy i Grodnie 15 w Lwowie 16 w Warszawie Lublinie i Krakowie 17 w Łodzi i Przemysle 18 w Poznaniu i Zaleszczykach a 20 w Kaliszu.

Dość pogodnie o większym zachmurzeniu w dzielnicach wschodnich Miejscami przelotny deszcz. Po chłodnej noc w ciągu dnia temperatura około 16 stopni. Slabe wiatry północno-zachodnie, przechodzące w ciszę.

W Palestynie coraz „goręcej“

JERUZOLIMA, 15. V. — Wzburzenie wywołane wśród ludności mahometańskiej przez zamordowanie w Hebron jednego z Arabów, wzrasta z każdą chwilą. W dniu dzisiejszym przybyli do Jeruzolimy liczni przyjaciele zamordowanego, aby zgodnie ze swymi obyczajami dokonać krwawej zemsty na żydach. Nad Jeruzolimą krąży ciągle angielskie samoloty bombowe, których obecność do pewnego stopnia powstrzymuje ludność od ekscesów.

LONDYN, 15. V. — Agencja Reutersa donosi z Jaffy, że w dniu dzisiejszym przy wyjściu z jednego z meczetów doszło do poważnych rozruchów. Pomimo wielokrotnych ostrzeżeń policji, tłum Arabów nie chciał się rozjechać i zajął wobec policji groźną postawę. Policja zmuszona była do użycia broni. Jeden z Arabów został zabity, a kilkunastu odniosło rany.

Zgen marszałka Allenby

LONDYN, 15. V. — Wczoraj zmarł w Londynie w wieku lat 75 marszałek polny lord Allenby, jeden z najslawniejszych generałów angielskich z czasów wielkiej wojny. Stał on na czele 3-ej armji angielskiej na froncie zachodnim, a w r. 1917 został naczelnym wodzem wojsk brytyjskich w Egipcie. On to zdobył Jeruzolimę i Damaszek w walkach z Turkami. Po wojnie aż do r. 1925 był wysokim komisarzem W. Brytanji w Egipcie.

Tajemnica zgonu ambasadora von Hoescha

Niemiecka prasa emigracyjna zwraca uwagę na charakterystyczne okoliczności, które towarzyszyły nagłej śmierci ambasadora von Hoescha. W ślad za prasą francuską przynosi ona ostatnio na ten temat rewelacyjne wiadomości, które m. in. kulminują w twierdzeniu, że ambasador von Hoesch popełnił samobójstwo po rozmowie telefonicznej, przeprowadzonej na kilka godzin przed swoją śmiercią z kanclerzem Hitlerem.

Oficjalne sfery nazistowskie zarzucały już oddawna von Hoeschowi, że zbyt nieudolnie prowadzi działalność polityczną w kierunku poróżnienia Angli z Francją, tak pożądanego przez Niemcy. W tym sensie miał się też wypowiedzieć we wspomnianej rozmowie telefonicznej kanclerz Hitler, który polecił ambasadorowi natychmiastowy powrót samolotem do Berlina. W dwie godziny po tej rozmowie ambasador von Hoesch już nie żył.

